

1968, 1. únor, Praha. - Záznam projevu Alexandra Dubčeka na VII. sjezdu Jednotných zemědělských družstev.

Vážení družstevníci a družstevníčky, súdružky a súdruhovia!

Poverený predsedníctvom Ústredného výboru KSČ tľmočím vám a vaším prostredníctvom i ostatným družstevníkom a všetkým pracujúcim, ktorí sa zúčastňujú na rozvoji poľnohospodárstva, súdružské pozdravy Ústredného výboru Komunistickej strany Československa. Ústredný výbor našej strany si veľmi váži vašu prácu, ktorá má kľúčový význam pre rozvoj našej socialistickej spoločnosti.

Sme v takom období vývoja našej spoločnosti, keď sa pred nami otvárajú mnohé nové cesty a na nás na všetkých sa kladú nové požiadavky. Práve tieto optimistické, ale i náročné úlohy, ktoré sú pred nami, sú stredobodom záujmu celej spoločnosti a veľmi intenzívne sa nad ich zabezpečením zamýšľali i posledné pléna Ústredného výboru KSČ. Vychádzame z našich historických skúseností a z toho všetkého, čo sa v minulej praxi osvedčilo. Nemeníme generálnu líniu vnútornej ani zahraničnej politiky. Musíme sa však zamyslieť hlbšie nad tým, ako prispieť k rýchlejšiemu socialistickému vývoju v našej vlasti, aké prístupy a metódy voliť v novej etape, ktorú charakterizuje nová sociálna štruktúra, prudký nástup vedeckotechnickej revolúcie a s tým späté naliehavé úlohy vedy, kultúry a ekonomiky, ktoré tvoria ťažisko problematiky. Východisko, povedal by som kľúč k jej riešeniu, je však v oblasti politiky, v rozvoji socialistickej demokracie, v aktivizácii a zjednocovaní spoločenských síl vo všetkých oblastiach života našej spoločnosti. I vám je dobre známe, aké množstvo vecných problémov a nových úloh vcelku i na každom úseku pred nami vyvstáva.

Základnou úlohou našej spoločenskej činnosti je viac otvoriť priestor pre aktivitu všetkých sociálnych skupín našej spoločnosti bez rozdielu generačného členenia či národnej príslušnosti. Aktuálnosť tejto politickej spoločenskej úlohy vyplýva z princípu, že nositeľom socializmu i jeho ďalšieho rozvoja je a musí byť najširší okruh pracujúcich a že vedúca politická sila, Komunistická strana Československa, jej orgány a predstavitelia chcú naďalej stáť celkom v službách tohto spoločenského rozvoja ako avantgardná organizátorská sila rastu angažovanosti ľudí a spoločenského pokroku. Za rozhodujúce meradlo úspešnej politickej práce musíme pokladať rast aktivity ľudí, pocit užitočnosti vlastnej práce, vôľu angažovať sa v riešení problémov ekonomiky, vedy, kultúry našej československej spoločnosti v záujme svetových pokrokových síl. Meradlom je aj hrdosť na všetko to, čo pozitívne sme dosiahli, a toho nie je málo, i úcta k vlastným revolučným dejinám našich národov.

Ak sa nám v duchu záverov Ústredného výboru KSČ z októbra a januára podarí v ďalšej práci prehĺbiť socialistickú demokraciu, otvoriť širší priestor pre všestrannú aktivitu ľudí, odstrániť bariéry, ktoré stáli v ceste, dať doslova do pohybu tvorivé úsilie ľudí, všetky fyzické a morálne sily spoločnosti, ak každý čestný občan, ktorému vec socializmu, vlasti i jednoty našich národov a národností leží na srdci, pocíti, že je potrebný, že sa s ním ráta - bude to pre začiatok mnoho a ťažko dnes odhadnúť, akú veľkú energiu to podnieti - na úplnejšiu sebarealizáciu človeka, na aktívnejšie činy, na ďalší rozvoj našej socialistickej spoločnosti.

Súdružky a súdruhovia!

Rokovanie zjazdu jednotných roľníckych družstiev sa iste stane dôležitou súčasťou celkového procesu väčšej aktivizácie všetkých spoločenských síl, ku ktorej pristupujeme, aby sme rýchlejšie plnili vecné otázky nášho ďalšieho rozvoja, schválené XIII. zjazdom strany. V tomto smere pripravujeme aj v straníckych orgánoch premyslenejší postup a za účasti širokého aktívu pripravujeme akčný program realizácie veľkého bohatstva myšlienok, ktoré sa v poslednom čase zrodili v našej spoločnosti a o ktorých rokovali i posledné pléna ÚV KSČ.

Jeho zmyslom má byť rozvinutie sústredeného úsilia všetkých zdravých a progresívnych síl našej spoločnosti za uskutočnenie úloh a cieľov, ktoré vyplývajú z línie XIII. zjazdu KSČ a ďalej ju konkretizujú. Súčasne pôjde o dôrazné prekonávanie prežitého i všetkých bŕzd, pokrivení a deformácií, ktoré bránili v politickej, ekonomickej i ideologickej oblasti nášmu postupu vpred. Táto kritika všetkého prežitého, skostnateného upriami náš pohľad do najbližšej budúcnosti, keď chceme položiť dôraz na dlhodobejšiu koncepčnú prácu ÚV i vlády republiky a programový výhľad rozvoja našej socialistickej spoločnosti. Preto chceme náš akčný program, ktorý zdôrazní najbližšie úlohy, spájať s cieľavedomým nástupom k rozpracovaniu kľúčových otázok nášho socialistickeho napredovania tak, aby bolo možné dobre a načas pripraviť rokovanie XIV. zjazdu našej strany. Tak

chceme utvoriť predpoklady na to, aby sme sústredili najlepšie sily a skúsenosti na vypracovanie komplexného, uceleného programu na dlhodobú perspektívu.

Sústredíme sa teda na politické a organizačné otázky nášho vnútorného rozvoja. Pri plnení všetkých týchto náročných úloh však treba vidieť, že celá naša socialistická spoločnosť, jej život, jej rozvoj úzko súvisia s procesom pokroku vo svete. Tvárou v tvár súčasnej situácii je celkom pochopiteľné, že v našej politike považujeme aj naďalej ďalšie posilňovanie svetovej socialistickej sústavy, jej jednoty a zomknutosti za svoju najvyššiu internacionálnu povinnosť a najpoprednejšiu úlohu vo svojej zahraničnopolitickej činnosti. Urobíme preto tiež všetko, aby sme prispeli k zdarnému priebehu pripravovanej konzultatívnej schôdzky komunistických a robotníckych strán v Budapešti, ktorá má rozhodnúť o zvolaní svetovej konferencie medzinárodného komunistického hnutia.

K otázkam obrodzovacieho procesu v KSČ: Vybrané prejavy prvého tajomníka ÚV KSČ súdruha Alexandra Dubčeka. Bratislava, Vydavateľstvo politickej literatúry 1968, s. 17-30, slovensky.